

Монголын Үндэсний Худалдаа
Аж Үйлдвэрийн Танхим

The Asia Foundation

Canada

ХҮНД СУРТЛЫН ИНДЕКС

2018 оны
судалгааны
тайлан

ХҮНД СУРТЛЫН ИНДЕКС

© МҮХАҮТ 2018. “Хүнд суртлын индекс - 2018” судалгааны зохиогчийн албан ёсны эрхийг МҮХАҮТ эзэмшинэ. Энэхүү судалгааны мэдээллийг цааш түгээж байгаа бол зохиогчийн нэр болон эх сурвалжийг заавал дурдана уу.

АГУУЛГА

Өмнөх үг	4
Талархал	5
Хураангуй	6
1. Ерөнхий үнэлгээ	8
1.1 Бизнес эрхлэгчид оролцох боломж	9
1.2 Төрийн албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлага	10
1.3 Төрийн байгууллагын ил тод байдал	11
1.4 Төрийн байгууллага хоорондын уялдаа холбоо	12
1.5 Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны хүнд суртал	13
2. Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртал	14
3. Төрийн худалдан авах ажиллагаа	17
3.1 Төрийн худалдан авах ажиллагааны ил тод, шударга байдал	17
3.2 Төрийн худалдан авах ажиллагааны үнэлгээ	18
4. Судалгаанд оролцогчдын мэдээлэл	21
5. Хавсралт	22

ӨМНӨХ ҮГ

Энэхүү хүнд суртлын судалгааны гол зорилго нь төрийн байгууллагуудын хүнд суртлыг тэдгээрээс үйлчилгээ авдаг бизнес эрхлэгчдээр үнэлүүлж, гарсан үр дүнд дүн шинжилгээ, харьцуулалт хийх, төрийн байгууллагуудын хүнд суртлыг багасгах чиглэлээр бодлогын ба арга хэмжээний санал зөвлөмжийг гаргахад чиглэгддэг.

Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхим (МҮХАҮТ) нь 2004 оноос эхлэн хоёр жил тутам энэхүү судалгааг явуулж байгаа бөгөөд 2018 онд хүнд суртлын индексийг төрийн үйлчилгээний цаг хугацаа, зардал, баримт бичгийн тоо зэрэг бодит үзүүлэлтүүдэд тулгуурлан бодитой тооцож гаргах зорилгоор Азийн сангийн¹ дэмжлэгтэйгээр судалгааны аргачлалыг шинэчлэн боловсруулж амжилттай явууллаа.

Хүнд суртлын 2018 оны судалгааны онцлог нь төрийн ба орон нутгийн захиргааны байгууллага, тэдгээрээс үзүүлдэг үйлчилгээний мэдээллийн санг үүсгэн, үйлчилгээ бүрийг бизнес эрхлэгчдээр үнэлүүлэхийг зорьсон явдал бөгөөд үүний дүнд төрийн 54 байгууллагын давхардсан тоогоор 2009 үйлчилгээ үнэлэгдсэн юм.

МҮХАҮТ нь судалгааны тайланг Улсын Их Хурал, Монгол Улсын Засгийн Газар, төрийн яамд, агентлагуудад хүргээд зогсохгүй цаашид хүнд суртлыг бууруулах чиглэлээр тодорхой санал зөвлөмжүүдийг гарган, төр хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд шийдвэрлүүлэх, ажил хэрэг болгох талаар санаачилгатай ажиллах болно.

Та бүхэн судалгаатай холбоотой санал зөвлөмжөө МҮХАҮТ-ын Бодлого судалгаа хөгжлийн газарт ирүүлнэ үү.

**МҮХАҮТ, Бодлого судалгаа
хөгжлийн газар**

¹ Энэхүү судалгаа нь Канадын Гадаад хэргийн яамны санхүүжилтээр Азийн сангаас хэрэгжүүлж буй Ардчилсан оролцоотойгоор төрийн албанд сайн засаглал, ил тод байдлыг бэхжүүлэх төслийн (STEPS) дэмжлэгтэйгээр хийгдсэн болно

ТАЛАРХАЛ

Энэхүү судалгаанд идэвхтэй хамрагдсан нийт аж ахуйн нэгжүүд, судалгааны аргачлалыг шинэчлэхэд үнэтэй санал бодлоо хуваалцсан Азийн сангийн ажилтнууд, SICA ХХК,

судалгааг явуулахад оролцсон МҮХАҮТ-ын ажилтнууд, орон нутаг дахь Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимд судалгааны багийн хамт олноос гүн талархал илэрхийлье.

Судалгааны багийн ахлагч:

МҮХАҮТ-ын БСХГ-ын дарга Ж.Оюунчимэг

Гишүүд:

МҮХАҮТ-ын БСХГ-ын судалгааны мэргэжилтэн О.Түмэн-Амар

МҮХАҮТ-ын БСХГ-ын мэргэжилтэн Б.Батцэцэг

МҮХАҮТ-ын БСХГ-ын мэргэжилтэн Б.Цэрэннадмид

ХУРААНГУЙ

МҮХАҮТ нь 2004 онд хүнд суртлын судалгааг анх хийсэн ба 2015 он хүртэл уг судалгааг хоёр жил тутамд явуулж ирсэн. Энэхүү хүнд суртлын индексийг илүү бодитой нарийвчилж гаргах, төрийн байгууллага бүрээр хүнд суртлын индексийг тооцож харьцуулах зорилгоор 2018 онд шинэ аргачлалаар судалгааг явуулсан ба хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээ ба төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын үнэлгээ гэсэн хоёр үзүүлэлтийн дунджаар уг индексийг тооцож гаргалаа.

Энэ жилийн судалгааны үр дүнг өмнөх судалгааны үр дүнтэй харьцуулахын тулд судалгааны ерөнхий 5 үзүүлэлтийн дунджаар тооцсон хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээг авч үзсэн бөгөөд энэ үзүүлэлт 2015 онд 2.721 байсан бол 2018 онд 2.51 болж буурсан байна. Ерөнхий 5 үзүүлэлтэд бизнес эрхлэгчид оролцох боломж; төрийн

албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлага; төрийн байгууллагын ил тод байдал; төрийн байгууллага хоорондын уялдаа холбоо; төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны хүнд суртал гэсэн үзүүлэлтүүд багтсан болно.

Хүнд суртлын судалгааны тайлан нь үндсэн гурван хэсгээс бүрдсэн. Үүнд: нэгдүгээр хэсэгт төрийн байгууллагатай холбогдох хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээ, хоёрдугаар хэсэгт төрийн байгууллагын үйлчилгээний нарийвчилсан үнэлгээ, гуравдугаар хэсэгт төрийн худалдан авах үйл ажиллагааны үнэлгээг тус тус авч үзсэн болно.

Шинэ аргачлалаар буюу хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээ ба төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын үнэлгээний дунджаар тооцоход 2018 онд хүнд суртлын индекс 2.9 гэсэн үр дүнтэй гарлаа. Ерөнхий үнэлгээний хэсгийн үзүүлэлтүүд 2015 онтой харьцуулахад эерэг үнэлгээ нь нэмэгдсэн боловч ихэнх асуулгууд нь боломжит дээд утга талаасаа бага үнэлгээтэй байгаа нь хүнд суртлыг бууруулах чиглэлд анхаарч ажиллах шаардлагатай байгааг илтгэж байна.

Хүнд суртлын индексийг тооцсон хоёр бүлэг үзүүлэлтүүдийг авч үзэхэд хамгийн бага үнэлгээтэй үзүүлэлт нь төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны хүнд суртал 2.39, төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоо 2.4 байсан ба хамгийн сайн үнэлгээтэй

2 Хүнд суртлын судалгааны индексүүдийг дээд утга нь 5 байхаар тооцсон болно.

үзүүлэлт нь төрийн албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлага 2.75 байна.

Судалгааны бэлтгэл ажлын хүрээнд холбогдох 54 төрийн байгууллагын 970 үйлчилгээний мэдээллийн нэгдсэн санг үүсгэсэн. Энэхүү мэдээллийн санд багтсан төрийн байгууллагууд, тэдгээрийн үзүүлдэг үйлчилгээнүүдийг аж ахуйн нэгжүүдээр төрийн үйлчилгээтэй холбогдох мэдээлэл, баримт бичиг, албан хаагч, хугацаа, зардал, сэтгэл ханамж гэсэн 6 бүлэг 16 асуулгаар үнэлгээ хийлгэсэн ба төрийн 54 байгууллагын давхардсан тоогоор 2009 үйлчилгээ үнэлэгдсэн юм.

Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын дундаж индекс нь 2018 онд 3.29 гэсэн дүнтэй гарсан. Төрийн байгууллагын үйлчилгээний үзүүлэлтүүдийг авч үзэхэд харьцдаг албан хаагчийн тоо, ёс зүй, харилцаа, хандлага, мэдлэг, ур чадвар 3.46, төрийн байгууллагын үйлчилгээтэй холбогдох мэдээллийн ойлгомжтой, хүртээмжтэй, шинэчлэгдсэн байдал 3.39 гэсэн илүү сайн үнэлгээтэй бол үйлчилгээ авахад зарцуулах хугацаа 3.06 гэж хамгийн бага үнэлгээг өгсөн байна. Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний сэтгэл

ханамжийн тухай асуулгад судалгаанд оролцогсдын 40 хувь нь сайн үнэлгээ өгсөн. Харин судалгаанд оролцогсдын 10 хувь нь төрийн үйлчилгээтэй холбоотой гомдол гаргасан бөгөөд нийт гомдлын 33 хувь нь зохих журмын дагуу шийдвэрлэгдсэн байна.

Төрийн байгууллага тус бүрийн хүнд суртлын индексийг төрийн үйлчилгээтэй холбогдох мэдээлэл, баримт бичиг, албан хаагч, хугацаа, зардал, сэтгэл ханамж 6 хэсэг үзүүлэлтээр тооцож, хавсралтаар үзүүлсэн ба дундаж индексээс дээгүүр, доогуур байгааг ялгаж харуулсан болно.

Төрийн худалдан авах ажиллагааны ил тод, шударга байдалд судалгаанд оролцогсдын 40 гаруй хувь нь хангалтгүй үнэлгээ өгчээ. Судалгаанд оролцогсдын 60 орчим хувь нь худалдан авах ажиллагааны талаар зар, мэдээлэл хүртээмжтэй, ойлгомжтой байдаг гэж үзсэн. Төрийн худалдан авах үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлаар судалгаанд оролцогсдын 17 хувь гомдол гаргасан ба 64 хувь нь гаргасан гомдлыг зохих журмын дагуу шийдвэрлээгүй гэж хариулсан байна.

1. ЕРӨНХИЙ ҮНЭЛГЭЭ

Судалгааны ерөнхий үнэлгээний хэсэгт үндсэн 5 асуулгаар судалгаанд оролцогсад хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээг тодорхойлсон. Төрийн бодлого, хууль дүрэм, шийдвэр гаргах процессод бизнес эрхлэгчид оролцох боломж, төрийн байгууллагын ил тод байдал, төрийн байгууллага хоорондын уялдаа холбоо зэрэг үзүүлэлтүүдийн “муу” үнэлгээ нь 2015 онтой харьцуулахад дунджаар 28 орчим хувиар буурч, “дунд” үнэлгээ нь 20 орчим хувиар өссөн дүнтэй байна. Төрийн албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлага, төрийн байгууллагын ил тод байдал, төрийн байгууллага хоорондын

уялдаа холбоо зэрэг асуулгад өгсөн “сайн” үнэлгээ нь дунджаар дөнгөж 15 хувьтай байгаа боловч энэ дүн нь 2015 онтой харьцуулахад 10 орчим хувиар сайжирсан дүнтэй байна. 2018 оны Хүнд суртлын ерөнхий үнэлгээний хэсгийн дундаж индекс нь 2.51 гарсан ба үзүүлэлтүүдийг нарийвчлан харвал төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны хүнд суртал 2.39, төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоо 2.40 зэрэг асуулгууд нь хамгийн бага үнэлгээ авч, Төрийн албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлага үнэлэх асуулга нь бусад 4 асуулгаас илүү сайн үнэлгээ 2.75 авсан байна.

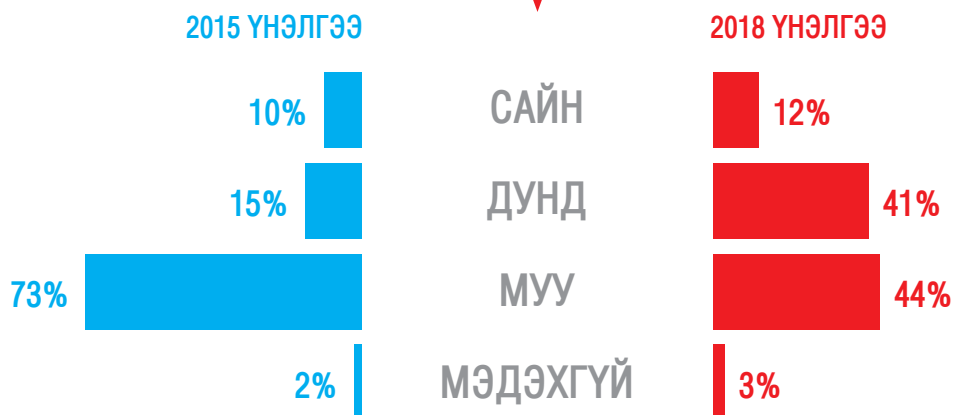
1.1 БИЗНЕС ЭРХЛЭГЧИД ОРОЛЦОХ БОЛОМЖ

Төрийн бодлого, хууль дүрэм, шийдвэр гаргах процессод бизнес эрхлэгчид оролцох боломжийг нийт судалгаанд оролцсон аж ахуйн нэгжийн 44 хувь нь хангалтгүй гэж үзэж “муу” үнэлгээ өгсөн байна. Энэ үнэлгээ нь 2015 оны үнэлгээтэй харьцуулахад 29 хувиар

буурсан үзүүлэлт ба шийдвэр гаргах процессод бизнес эрхлэгчдийн оролцох боломж нь 2018 онд 2015 оноос илүү нэмэгдсэн гэж үзэж “дунд” ба “сайн” үнэлгээний эзлэх хувь нь өмнөх судалгаанаас өссөн байна.

БИЗНЕС ЭРХЛЭГЧИД ОРОЛЦОХ БОЛОМЖИЙН ИНДЕКС

2018 онд төрийн бодлого, хууль дүрэм, шийдвэр гаргах процессод бизнес эрхлэгчид оролцох боломжийн индекс 2.48 гарсан.

1.2 ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ЁС ЗҮЙ, ХАРИЛЦАА, ХАНДЛАГА

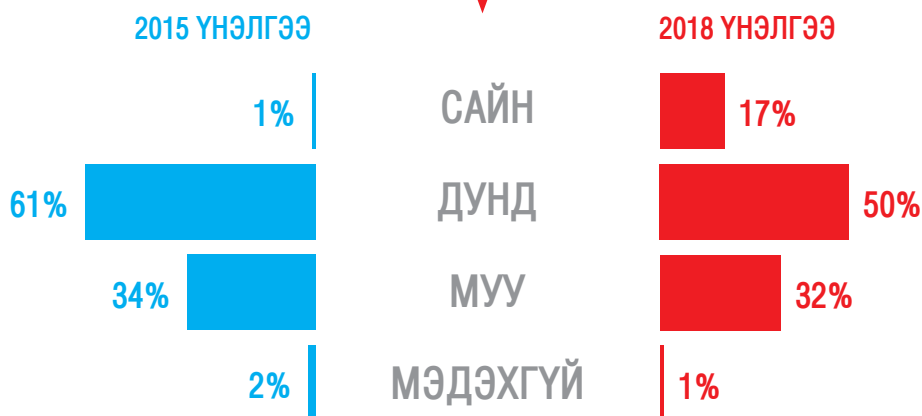

Төрийн үйлчилгээг авахын тулд ихэвчлэн төрийн албан хаагчидтай харилцах шаардлага гардаг, иймд төрийн үйлчилгээг түргэн шуурхай, чанар хүртээмжтэй хүргэхэд төрийн албан хаагчдын үүрэг маш чухал байр суурь эзэлдэг. 2018 оны судалгаагаар нийт судалгаанд оролцогсдын 17 хувь

нь “сайн” гэсэн үнэлгээ өгсөн ба энэ нь 2015 оноос 16 хувиар өссөн дүнтэй байна. Судалгаанд оролцсон бизнес эрхлэгчдийн 50 хувь нь “дунд” гэж үнэлсэн ба өмнөх судалгаанаас 11 хувиар буурсан үзүүлэлт болж байна. Харин “муу” ба “мэдэхгүй” гэсэн үнэлгээ нь ойролцоо дүнтэй гарчээ.

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ЁС ЗҮЙ, ХАРИЛЦАА, ХАНДЛАГЫН ИНДЕКС

2018 онд төрийн албан хаагчдын ёс зүй, харилцаа, хандлагын индекс 2.75 гарсан.

1.3 ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ИЛ ТОД БАЙДАЛ

Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдал нь төрийн үйл ажиллагаанд олон нийтийн зүгээс хяналт тавих боломжийг бий болгон илүү үр ашигтай ажиллах нэг гол хүчин зүйл болдог. Манай улсад энэ чиглэлд анхаарал хандуулан төрийн үйл ажиллагааны ил тод байдлыг зохицуулах зорилгоор “Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай” хуулийг 2011 онд баталсан байдаг. Монгол улсын засгийн газар, төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллагуудаас ил тод байдлын тухай

олон төрлийн санаачилга гарч, төсөл хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлдэг боловч бизнес эрхлэгчдийн зүгээс гарсан үр дүнд шүүмжлэлтэй ханддаг. 2018 оны судалгаагаар төрийн байгууллагын ил тод байдалд нийт оролцогсдын 39% нь “муу” үнэлгээ өгсөн ба энэ дүн нь 2015 оны судалгаанаас 33 хувиар буурсан байна. Харин “дунд” үнэлгээ нь 2018 онд 44 хувь болж 2015 оноос 25 хувиар өсчээ. Төрийн байгууллагын ил тод байдлыг “сайн” гэж судалгаанд оролцсон бизнес эрхлэгчдийн 12% нь үзсэн байна.

ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН ИНДЕКС

2018 онд төрийн байгууллагын ил тод байдлын индекс 2.51 гарсан.

1.4 ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГА ХООРОНДЫН УЯЛДАА ХОЛБОО

Төрийн байгууллагын уялдаа холбоо нь төрийн байгууллага илүү үр ашигтай, хүртээмжтэй үйлчилгээг бизнес эрхлэгчид, олон нийтэд үзүүлэх чухал шалгуур үзүүлэлтүүдийн нэг юм. 2018 оны үнэлгээгээр нийт судалгаанд оролцогсдын 42 хувь нь төрийн байгууллагууд хоорондоо уялдаа холбоо муутай ажилладаг гэж үзсэн ба

энэ дүн нь 2015 онтой харьцуулахад 22 хувиар буурсан үнэлгээ юм. Төрийн байгууллагын уялдаа холбоонд судалгаанд оролцсон бизнес эрхлэгчдийн 13 хувь нь “сайн”, 39 хувь нь “дунд” үнэлгээ өгсөн ба 2018 онд бизнес эрхлэгчид 2015 оноос илүү эерэг үнэлгээ өгсөн байна.

ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГА ХООРОНДЫН УЯЛДАА ХОЛБООНЫ ИНДЕКС

2018 онд төрийн байгууллага хоорондын уялдаа холбооны индекс 2.4 гарсан.

1.5 ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮНД СУРТАЛ

Бизнес эрхлэгчид төрийн байгууллагын үйлчилгээг түргэн шуурхай, чанартай авч чадаагүйгээс шалтгаалан мөнгөн ба мөнгөн бус алдагдал хүлээж, бизнесийн байгууллагын бүтээмж, үр ашиг буурч байдаг. Иймд төрийн байгууллагын хүнд суртлыг хэмжих нь зөвхөн бизнес эрхлэгчид төдийгүй улс, үндэстний бүтээмжийг нэмэгдүүлэхэд чухал ач

холбогдолтой. 2018 оны судалгаагаар нийт судалгаанд оролцогсдын 53% нь төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хүнд суртал “их” байна гэж хариулсан байна. Энэ үзүүлэлтийг 2015 онтой харьцуулахад 9 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Хүнд суртал “бага” гэсэн үнэлгээ нь 2015 оноос хойш бараг өөрчлөгдөөгүй, ойролцоо дүнтэй байна.

ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮНД СУРТЛЫН ИНДЕКС

2018 онд төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны хүнд суртлын индекс 2.39 гарсан.

2. ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮНД СУРТАЛ

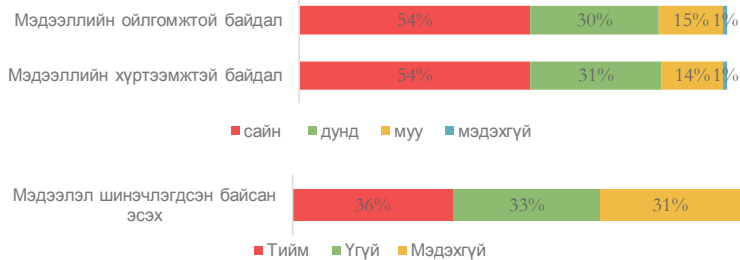

Төрийн үйлчилгээтэй холбогдох мэдээлэл, баримт бичиг, албан хаагч, хугацаа, зардал, сэтгэл ханамж гэсэн үндсэн зургаан бүлэг асуултуудаар төрийн 54 байгууллагын давхардсан тоогоор 2009 үйлчилгээг бизнес эрхлэгчдээр үнэлүүлсэн болно.

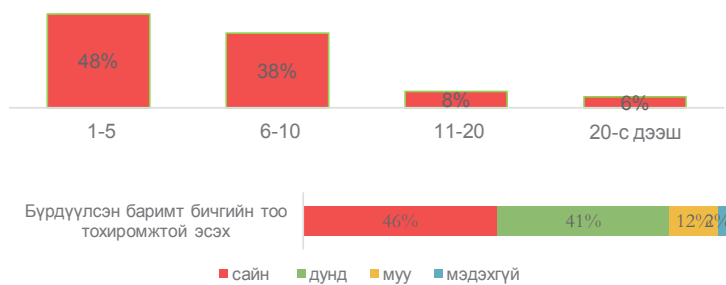
Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын индекс 3.29 гэсэн үнэлгээтэй гарсан. Үзүүлэлтүүдийг нарийвчлан авч үзэхэд харьцдаг албан хаагчийн тоо, ёс зүй, харилцаа, хандлага, мэдлэг, ур чадвар 3.46, төрийн байгууллагын үйлчилгээтэй холбогдох мэдээллийн ойлгомжтой, хүртээмжтэй, шинэчлэгдсэн байдал 3.39 үзүүлэлтүүдэд илүү сайн үнэлгээ өгсөн бол үйлчилгээ авахад зарцуулах

хугацаанд 3.06 гэж хамгийн бага үнэлгээг өгсөн байна. Төрийн үйлчилгээндээ хэр зэрэг сэтгэл ханамжтай байгаа тухай асуухад судалгаанд оролцогсдын "40% нь төрийн үйлчилгээнд "сайн"" үнэлгээ тавьж, 42% нь "дунд", 16% нь "муу" үнэлгээ өгчээ. Төрийн үйлчилгээтэй холбоотой гомдол гаргаж байсан тухай асуухад судалгаанд оролцогсдын 10% нь гомдол гаргаж байсан бол эдгээр гомдлын 33% нь зохих журмын дагуу шийдвэрлэгдсэн, 67% нь зохих журмын дагуу шийдвэрлэгдээгүй байна. Шийдвэрлэгдээгүй гомдлын тооноос харвал Татварын ерөнхий газар, Гаалийн ерөнхий газар, Нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газар зэрэг байгууллагуудын үйлчилгээ илүү олон дурдагдсан байна.

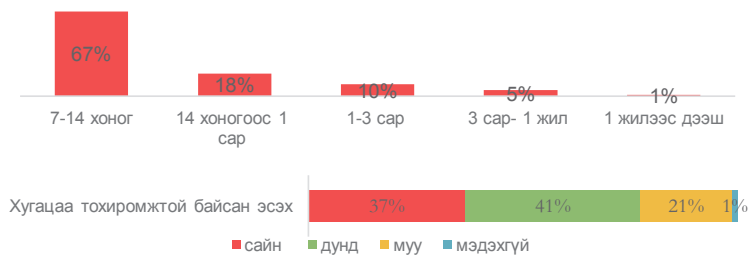
МЭДЭЭЛЭЛ

БАРИМТ БИЧИГ

ХУГАЦАА

АЛБАН ХААГЧ

■ 1-5 ■ 6-10 ■ 11 ээс дээш

Харилцсан албан хаагчийн тоо тохиромжтой эсэх

■ сайн ■ дунд ■ муу ■ мэдэхгүй

Харьцсан ажилтан, албан хаагчийн мэдлэг, мэргэжлийн ур чадварын үнэлгээ

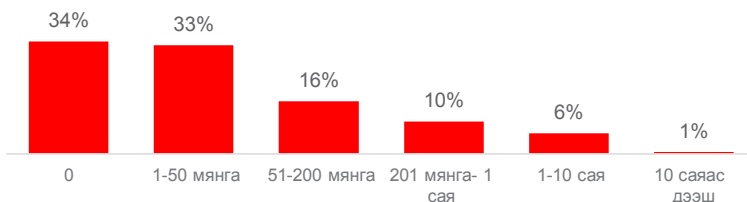

Харилцсан албан хаагчийн ёс зүй, харилцаа, хандлагын үнэлгээ

■ сайн ■ дунд ■ муу ■ мэдэхгүй

АЛБАН ЗАРДАЛ

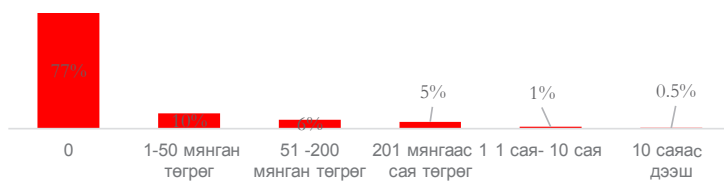

Албан зардал тохиромжтой эсэх

■ сайн ■ дунд ■ муу ■ мэдэхгүй

АЛБАН БУС ЗАРДАЛ

3. ТӨРИЙН ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГАА

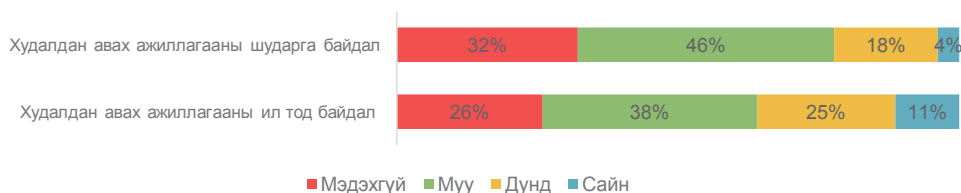
Хүнд суртлын 2018 оны судалгааны нэг онцлог нь бизнес эрхлэгчид, иргэд, олон нийтийн зүгээс байнга шүүмжлэлттэй ханддаг төрийн худалдан авах ажиллагааны хэсгийг

бие даасан хэсэг болгон нэмж, худалдан авах ажиллагааны ямар шатанд илүү хүндрэл учирч байгааг тодорхойлохыг зорьсон болно.

3.1 ТӨРИЙН ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ИЛ ТОД, ШУДАРГА БАЙДАЛ

Судалгаагаар нийт судалгаанд оролцогсдын 46% нь худалдан авах ажиллагааны шударга байдалд, муу үнэлгээ өгч, 18 хувь нь “дунд” гэж үзжээ. Харин 2015 оны судалгаагаар 74.8 хувь

нь “муу” үнэлгээ өгч байсан худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлын үнэлгээ нь 2018 онд 38 хувь болж илүү сайн үнэлгээ авсан байна.

3.2 ТӨРИЙН ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНЭЛГЭЭ

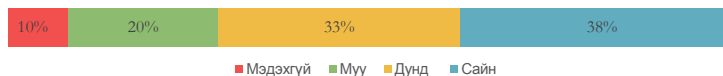
Нийт судалгаанд оролцогсдын 25 хувь нь ямар нэгэн худалдан авалтад оролцсон гэж хариулсан. Хамгийн сүүлд оролцсон худалдан авалтад үнэлгээ өгөх тухай тодруулан асуухад нийт 89 байгууллагын 198 худалдан авалтыг үнэлсэн байна.

2018 оны судалгаагаар нийт судалгаанд оролцогсдын 38 хувь нь хамгийн сүүлийн худалдан авах үйл ажиллагааг “сайн” гэж үнэлсэн байна. Худалдан авах үйл ажиллагаанд оролцоход зар, мэдээлэл нээлттэй, хүртээмжтэй байдалд нийт судалгаанд оролцогсдын 51 хувь нь, худалдан авах үйл ажиллагаатай холбогдох баримт бичиг ойлгомжтой, зохимжтой байсан тухайд

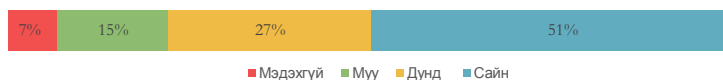
66 хувь нь тус тус “сайн” үнэлгээ өгсөн байна. Харин судалгаанд хамрагдсан, худалдан авах үйл ажиллагаанд оролцдог аж ахуйн нэгжийн 17% нь худалдан авах ажиллагаатай холбоотой ямар нэг гомдол гаргасан бөгөөд гомдлын 64% нь зохих журмын дагуу шийдвэрлэгдээгүй байна. Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд худалдан авах үйл ажиллагаанд нь оролцсон төрийн байгууллагыг тодруулан асуухад Хүнс, хөдөө, аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яам, Барилга хот байгуулалтын яам, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яам, Нийслэлийн худалдан авах ажиллагааны газар, Эрчим хүчний яам гэсэн байгууллагууд хамгийн олон нэрлэгдсэн байна.

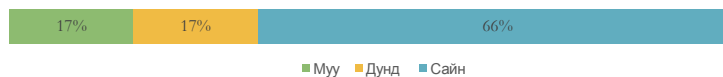
Хамгийн сүүлийн
худалдан авах үйл
ажиллагааны
үнэлгээ

Худалдан авах үйл
ажиллагаанд оролцох
холбогдох зар, мэдээлэл
нээлттэй (хүртээмж?)
байсан уу?

Худалдан авах
үйл ажиллагаатай
холбогдох баримт бичиг
ойлгомжтой, зохимжтой
байсан уу?

Худалдан авах
үйл ажиллагаатай
холбогдох баримт
бичгийн шаардлага
нь өрсөлдөөнийг
хязгаарласан шинжтэй
байсан эсэх

Худалдан авах үйл
ажиллагаанд бэлтгэх
хангалттай хугацаа
байсан эсэх

Худалдан авах үйл
ажиллагаатай холбоотой
албан бус зардал
гаргасан эсэх

Худалдан авах үйл
ажиллагааны хууль,
дүрэм журмын зөрчил
гарсан эсэх

Худалдан авах үйл
ажиллагаатай холбоотой
гомдол гаргасан эсэх

Гомдлыг зохих журмын
дагуу шийдвэрлэсэн
эсэх

4. СУДАЛГААНД ОРОЛЦОГЧДЫН МЭДЭЭЛЭЛ

Судалгааг Улаанбаатар хот, орон нутгийн бизнес эрхлэгчдээс ганцаарчилсан ярилцлага авах хэлбэрээр 2018 оны 10-11 саруудад явуулж нийт 1191 аж

ахуйн нэгжийг хамруулсан. Судалгааг хийхдээ санамсаргүй түүврийн аргаар Улаанбаатар хотын 761, 21 аймгийн 430 аж ахуйн нэгжийг хамруулсан болно.

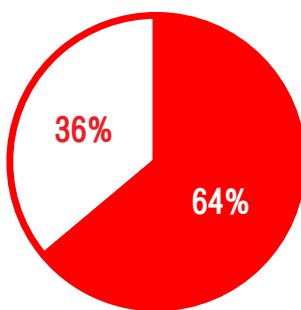
ХҮЙС

53%

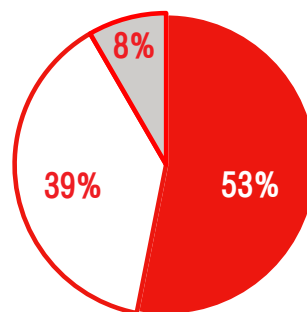
47%

ГАЗАР ЗҮЙ

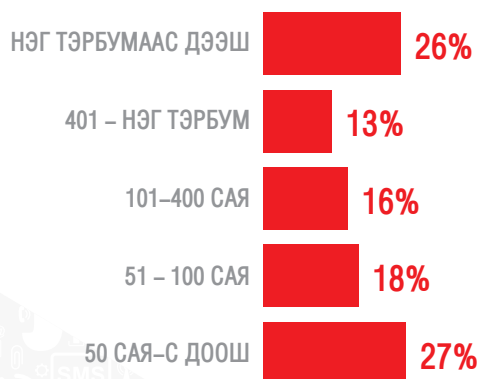
■ УЛААНБААТАР ХОТ
□ ОРОН НУТАГ

АЖИЛТНЫ ТОО

■ 1 – 19
□ 20 – 199
■ 200 – дээш

ОРЛОГЫН ТҮВШИН

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЭЛБЭР

5. ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын индекс³ (дэлгэрэнгүй)

Д/д	Байгууллагын нэр	Мэдээлэл	Баримт бичиг	Харьцдаг албан хаагч	Хугацаа	Албан зардал	Сэтгэл ханамжийн үнэлгээ	Дундаж
1	Авто тээврийн үндэсний төв ТӨҮГ	3.02	3.24	3.17	2.72	3.59	2.83	3.09
2	Архивын ерөнхий газар	3.90	3.40	4.00	3.60	3.40	3.60	3.65
3	Ашигт малтмал, газрын тосны газар	3.23	2.97	3.14	2.56	3.02	2.96	2.98
4	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам	3.42	3.32	3.26	2.86	3.43	3.11	3.23
5	Барилга хот байгуулалтын яам ⁴	3.59	3.64	3.36	3.18	3.55	3.09	3.40
6	Батлан хамгаалах яам	3.00	4.00	3.33	4.00	4.00	4.00	3.72
7	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам	3.62	3.46	3.19	3.46	2.58	3.38	3.28
8	Гаалийн ерөнхий газар	3.37	3.29	3.26	3.15	3.31	3.21	3.26
9	Гадаад харилцааны яам	3.79	3.43	3.67	3.57	3.43	3.57	3.58
10	Гадаадын иргэн, харъяатын газар	3.32	3.02	3.31	3.12	3.20	3.16	3.19
11	Зам, тээврийн хөгжлийн яам	3.46	3.08	3.54	2.96	3.96	3.33	3.39

³ Судалгааны хүрээнд бизнес эрхлэгчдийн сонгож үнэлсэн үйлчилгээний жигнэсэн дундажаар тооцсон болно.

⁴ Монголын Барилгын үндэсний ассоциаци, Монголын Барилгын материал үйлдвэрлэгчдийн холбооны үйлчилгээнүүд багтсан.

12	Монгол банк	3.72	2.89	3.56	3.11	2.33	3.00	3.10
13	Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	3.60	3.80	3.80	3.20	3.60	3.80	3.63
14	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар	3.38	3.23	3.26	2.92	3.58	3.20	3.26
15	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар	3.57	3.40	3.36	3.33	3.43	3.39	3.41
16	Нийслэлийн авто замын хөгжлийн газар	3.24	3.59	3.22	3.18	3.35	3.24	3.30
17	Нийслэлийн аялал жуулчлалын газар	3.15	3.06	3.35	2.88	3.24	3.06	3.12
18	Нийслэлийн байгаль орчны газар	3.25	3.59	3.41	3.32	3.68	3.36	3.44
19	Нийслэлийн боловсролын газар	3.67	3.47	3.36	3.33	3.80	3.27	3.48
20	Нийслэлийн газрын алба	2.97	2.92	3.11	2.59	3.04	2.81	2.91
21	Нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газар	3.43	3.42	3.33	3.14	3.37	3.27	3.33
22	Нийслэлийн өмчийн харилцааны газар	3.00	3.45	3.42	3.55	3.45	3.27	3.36
23	Нийслэлийн хот төлөвлөлт, ерөнхий төлөвлөгөөний газар	3.44	3.61	3.34	3.03	3.30	3.24	3.33
24	Онцгой байдлын ерөнхий газар	3.57	3.63	3.68	3.26	3.56	3.59	3.55
25	Орон сууц нийтийн аж ахуйн удирдах газар	3.58	3.17	3.61	3.42	3.42	3.42	3.44
26	Оюуны өмчийн газар	3.59	3.82	3.58	2.64	3.91	3.55	3.51
27	SMS Сангийн яам	3.45	3.27	3.50	3.09	3.23	3.05	3.27

28	Санхүүгийн зохицуулах хороо	3.36	3.31	3.43	2.88	3.25	3.16	3.23
29	Стандарт, хэмжил зүйн газар	3.55	3.48	3.52	3.16	3.43	3.41	3.42
30	Тагнуулын ерөнхий газар	3.33	4.00	3.56	3.33	2.33	3.67	3.37
31	Татварын ерөнхий газар	3.43	3.38	3.37	3.23	3.25	3.23	3.31
32	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар	3.17	3.17	2.94	2.83	2.83	3.17	3.02
33	Улаанбаатар хотын Захирагчийн ажлын алба	3.16	3.18	2.92	2.68	2.91	2.82	2.95
34	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар	3.25	3.34	3.26	3.03	3.20	3.22	3.22
35	Ус сувгийн удирдах газар	2.69	2.62	3.18	2.77	3.15	2.85	2.88
36	Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам	3.37	3.20	2.98	2.60	3.27	2.93	3.06
37	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	4.03	3.93	3.58	3.67	4.00	3.67	3.81
38	Хил хамгаалах ерөнхий газар	2.92	2.17	2.89	3.33	3.17	3.50	3.00
39	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам	3.28	3.22	2.96	3.11	2.33	2.56	2.91
40	Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар	3.28	2.92	3.05	3.00	3.20	2.96	3.07
41	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам	3.21	3.36	3.36	3.43	3.50	3.21	3.35
42	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам	3.39	3.40	3.15	2.94	3.22	3.18	3.21

43	ХХААХҮЯ-ны харъяа Мал эмнэлгийн ерөнхий газар	3.56	3.39	3.33	3.33	3.61	3.28	3.42
44	Цаг уур, орчны шинжилгээний газар	4.00	3.50	3.17	3.50	3.00	4.00	3.53
45	Цагдаагийн ерөнхий газар	3.45	3.50	3.44	3.16	3.50	3.28	3.39
46	Цөмийн энергийн комисс	4.00	4.00	4.00	3.00	4.00	4.00	3.83
47	Шударга өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газар	3.12	3.00	3.31	2.69	3.46	3.00	3.10
48	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар	3.27	3.49	3.15	2.69	3.26	3.00	3.14
49	Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар	3.96	3.75	3.69	3.58	3.67	3.92	3.76
50	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв	3.28	3.16	3.19	2.88	3.08	3.00	3.10
51	Эрүүл мэндийн яам	3.24	3.17	3.00	2.92	3.17	3.06	3.09
52	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	3.83	3.67	3.67	4.00	4.00	3.67	3.81
53	Эрчим хүчний яам	3.42	2.97	3.24	2.78	2.81	3.14	3.06
54	Бусад байгууллага (Таны үйлчилгээ авсан байгууллагын нэр дээрх)	3.26	3.17	3.14	2.86	3.14	3.03	3.10

 Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын индексээс дээгүүр утгатай

 Төрийн байгууллагын үйлчилгээний хүнд суртлын индексээс доогуур утгатай

Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхим,
МҮХАҮТ-ын байр, М.Гандигийн гудамж, 15-р хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот 17011, UB Post – 101011001

Утас: +976-11-310619

Факс: +976-11-324620

e-mail: policy@mongolchamber.mn

www.mongolchamber.mn